

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Józef Iwulski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kuryło

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa M. S.

przeciwko Gimnazjum w O.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 lutego 2011 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 13 marca 2006 r.,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 marca 2006 r., Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. oddalił wniosek powódki M. S. o wyłączenie sędziów w postępowaniu apelacyjnym, które toczyło się w sprawie (o sygnaturze V Pa .../06) przeciwko Gimnazjum [...] o przywrócenie do pracy i zapłatę.

Na powyższe postanowienie w części dotyczącej sędziów SSO P. L. i SSO S. P. powódka - reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika procesowego ustanowionego z urzędu - w dniu 2 grudnia 2010 r. wniosła zażalenie do Sądu Najwyższego, domagając się jego uchylenia w zaskarżonej części, względnie zmiany "poprzez uwzględnienie wniosku w odniesieniu do wskazanych sędziów". W

uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że jego "podstawą prawną (...) na obecnym etapie jest treść art. 416¹ k.p.c. w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 czerwca 2010 r. (Sygn. akt SK 38/09) stwierdzającego niezgodność z konstytucją art. 394¹ § 2 k.p.c. w zakresie w jakim przepis ten nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia sądu II instancji oddalającego wnioski o wyłączenie sędziego złożony w toku postępowania przed tym sądem". W zażaleniu wskazano również, że powódka w dniu 13 września 2010 r. w oparciu o art. 403 § 4 k.p.c. samodzielnie złożyła w Sądzie Okręgowym w K. skargę o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem tego Sądu w sprawie o sygnaturze V Pa .../06.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skoro zażalenie zostało w imieniu powódki wniesione przez zawodowego pełnomocnika procesowego, to nie ma podstaw, aby traktować je jako inny środek prawny przysługujący stronie od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji. Zgodnie z art. 394¹ § 1 i 2 k.p.c., zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje wyłącznie na postanowienia sądu drugiej instancji: 1) odrzucające skargę kasacyjną oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia; 2) wydane w przedmiocie kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji oraz 3) kończące postępowanie w sprawie, w której przysługuje skarga kasacyjna, za wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398¹ k.p.c. (czyli wydanych w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania) oraz postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Zaskarżone rozpoznawanym zażaleniem postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 13 marca 2006 r. w przedmiocie wniosku powódki o wyłączenie sędziów w postępowaniu odwoławczym nie mieści się w żadnej z przedstawionych w art. 394¹ § 1 i 2 k.p.c. kategorii orzeczeń, które mogą być przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego w postępowaniu zażaleniowym.

Rozpoznawane zażalenie zostało wniesione w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 czerwca 2010 r., SK 38/09 (Dz.U. Nr 109, poz.

724; OTK-A 2010 nr 5, poz. 46), w którym stwierdzono, że art. 394¹ § 2 k.p.c. w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości zaskarżenia postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego wniosek o wyłączenie sędziego złożony w postępowaniu przed sądem drugiej instancji, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 176 ust. 1 Konstytucji. W uzasadnieniu tego wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że sprawa dotyczyła pominięcia ustawodawczego, wobec którego Trybunał wskazuje na konieczność podjęcia przez ustawodawcę stosownych działań. Trybunał nie wykluczył przy tym ewentualnego rozszerzenia zakresu kontroli postanowień sądu drugiej instancji w drodze zażalenia do równorzędnego składu sądu odwoławczego. Trybunał zastrzegł przy tym, że bez działania ustawodawcy realizacja skutków przewidzianych w art. 190 ust. 4 Konstytucji nie jest automatyczna. Wyrok Trybunału eliminuje brak zażalenia na postanowienie oddalające wniosek o wyłączenie sędziego, zgłoszony w postępowaniu przed sądem drugiej instancji. Jest to jednak operacja, która sama przez się nie eliminuje braku w Kodeksie postępowania cywilnego normy generalnej, wyraźnie wysławiającej zasadę zaskarżalności postanowień sądu drugiej instancji w kwestii oddalenia wniosku o wyłączenie sędziego.

Oznacza to, że wejście w życie wskazanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie spowodowało rozszerzenia katalogu orzeczeń sądu drugiej instancji podlegających zaskarżeniu do Sądu Najwyższego w trybie art. 394¹ k.p.c. o postanowienia oddalające wniosek strony o wyłączenie sędziów zgłoszony w postępowaniu odwoławczym. Z tej przyczyny zażalenie powódki jest niedopuszczalne i podlega odrzuceniu (art. 373 w związku z art. 370, art. 398²¹ oraz art. 394¹ § 1 i 3 k.p.c.).

Niezależnie od tego należy stwierdzić, że zażalenie do Sądu Najwyższego należy wnieść w terminie tygodniowym od dnia doręczenia skarżonego postanowienia, a gdy strona nie zażądała w terminie przepisany doręczenia postanowienia zapadłego na rozprawie - od ogłoszenia postanowienia (art. 394 § 2 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.). Termin ten został znacznie przekroczony, skoro od doręczenia powódce odpisu postanowienia w marcu 2006 r., do wniesienia przedmiotowego zażalenia (w grudniu 2010 r.) minęło kilka lat. Powołany wyrok

Trybunału Konstytucyjnego nie ma żadnego wpływu na bieg (upływ) terminu do wniesienia zażalenia. Zażalenie powódki zostało więc wniesione z uchybieniem ustawowego terminu, zatem również z tego powodu podlega odrzuceniu na powołanej wyżej podstawie.

Ponieważ załącza się wskazuje także art. 416¹ k.p.c. jako podstawę pozwalającą na wniesienia przedmiotowego zażalenia, to należy stwierdzić, że przepis ten dotyczy nadzwyczajnego środka zaskarżenia, z pewnością niebędącego zażaleniem. Dopuszcza on zaskarżenie postanowień niekończących postępowania w sprawie, jeżeli zostały wydane na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową lub z ustawą. Do tego środka zaskarżenia (skargi o uchylenie bądź zmianę określonego w przepisie postanowienia) stosuje się odpowiednio przepisy o wznowieniu postępowania. Nie jest to więc skarga o wznowienie postępowania, choć środek ten może być z nią połączony (art. 403 § 4 k.p.c.). W każdym razie, sądem właściwym do rozpoznania środka zaskarżenia z art. 416¹ k.p.c., jest sąd, który wydał zaskarżone postanowienie, a jeśli zaskarżono postanowienia sądów różnych instancji - sąd instancji wyższej (art. 405 k.p.c.). Tym bardziej więc nie było potrzeby rozważania, czy zażalenie powódki nie jest skargą z art. 416¹ k.p.c., skoro powódka w dniu 13 września 2010 r. złożyła już na podstawie art. 403 § 4 i art. 416¹ k.p.c. we właściwym sądzie "skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 1 czerwca 2006 r.", która oczekuje na rozpoznanie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy odrzucił zażalenie jako niedopuszczalne i złożone po terminie.